

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:	APARE DUMINECA	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.	Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

Alegerile de episcopi.

Marti în 10 și miercuri în 11 Decembrie s'au ținut alegerile de episcopi pentru episcopatele vacante de Arad și Hotin.

În cea mai desăvârșită ordine au fost aleși P. S. arhiepiscop-vicar Dr. Andrei Magier Crișanul pentru Arad și P. S. arhiepiscop-vicar al Patriarhiei Tit Simeonia pentru Hotin.

Alegerea P. S. Andrei, noul păstor al eparhiei vecine ca și cea a P. S. Tit umple de bucurie și de speranțe inimile românești. Unul la granița de apus, altul la soare-răsare veghează la întărirea sufletescă a Țării-românești. Deopotrivă tineri și plini de vigoare, Preasfinții Andrei și Tit înseamnă doi stâlpi de nădejde ai Țării și ai Bisericii.

Doi episcopi crescuți în probata școală a unui Patriarh și a unui episcop-martir sunt cea mai deplină garanție de seriozitate, de muncă necurmată și disciplinată.

Biserica Domnului Iisus Hristos din frumoasele meleaguri arădane și de sub Nistru, subminată aici de tot convoiul ereticilor și schismaticilor iar dincolo de însuși anticrist, este aceea care se bucură mai mult astăzi de nouii ei miri. „Cred și mărturisesc că evanghelia lui Hristos... va rodi pe pământul României cea mai sublimă formă a bisericii creștine”, rostite de arhiepiscopul cu aparență liniștitoare și totuși măreață, aidoma undelor de clopote sfinte, înseamnă cu adevărat „fond

sufletesc daco-roman” și încredere în „sublimitatea” ortodoxismului străbun!

Arhiepiscopul-vicar, smerit ca o adevărată slugă a lui Hristos, este o splendidă icoană a urmașilor „Marelui Purtător de Cruce”. Legământul ce a făcut la 10 Decembrie 1935, că „în mărturisirea neștirbită a lui Hristos voi afla ținta vieții mele” are o valoare etică mai presus de înțelesul uman, o valoare creștină!

Aceeaș, armonios identică declarație a Prea Sfințitului Tit „ales nu să fiu stăpân, cum mi-au spus deputații eparhiali ai Hotinului, ci sluga tuturor, slugilor lui Hristos” rezumă taina chemării episcopale, profundă și grea. „Mă urc la tribună cu aceeaș emoție pe care am avut-o când am fost hirotonit preot” — a spus P. S. Tit. „Atunci îmi dădeam seama că fiind arătat ales al Domnului, grea sarcină îmi puneă pe umeri darul preoției. Azi, când harul Duhului sfânt s'a pogorât peste mine spre a mă învrednici să conduc turma lui Hristos în acel frumos colț de țară de lângă Nistru, emoția mă covârșește, fiindcă îmi dau seama cât de grea răspundere poartă misiunea de episcop”. Cuvinte de aur care fac cinste P. S. Sale, modestul redactor al revistei oficiale, aceea care încă a contribuit la ridicarea prestigiului Bisericii ortodoxe române.

În eparhia de Arad și de Hotin, trezite de spiritul răscolitor al arhiepiscopilor Grigorie și Visarion, apariția celor două puteri probate asigură mersul înainte al Bisericii lui Hristos!

„FOAIA DIECEZANĂ”

Cuvântarea

**P. S. arhiepiscop-vicar Andrei Magler Crișanul la
Congresul electoral din București.**

Dumnezeu mi-e martor că n'am râvnit această episcopie. Nu am cerut votul nimănui. Dar dacă așa a fost rânduit în planul lui Dumnezeu ca sarcina ei să cadă pe umerii mei îmi plec genunchii cu frică și cutremur știind că „avem comoara aceasta în vase de lut — precum spune apostolul Pavel — ca să se învedereze că înălțimea puterii este a lui Dumnezeu, iară nu dela noi” (II Cor. 4, v. 7), și zic: „Iată, Doamne, robul tău lucrează prin mine”.

În fața sarcinei ce mă așteaptă ca ierarh, îmi cercetez zestrea sufletească. Întorcându-mi privirea îndărăt îmi apar din trecut ca niște aripi ocrotitoare: umbra tatălui meu, fost preot și luptător național, și un șir neîntrerupt de preoți, ascendenți după tată și mamă.

Mă simt înconjurat numai de figuri preoțești ce-mi spun că în familia mea nu s'a stins niciodată dragostea pentru altar.

Din copilăria mea, petrecută în Zarandul românesc plin cu legende istorice, alături de bisericuța de lemn în care am învățat să-mi plec genunchii înaintea Domnului, port în suflet ca o amintire neștearsă icoana mormânului și a fluerului lui Iancu, cari întruchipau pentru fantezia mea de copil trista noastră istorie, iar peste satul meu natal văd proiectându-se umbra gorunului lui Horea, al cărui freamăt umple întreaga vale a Crișului alb.

Pe acest fond sufletesc, frământat de tradiții bisericesti și românești, e țesută viața mea. Cu această zestre sufletească încerc să-mi conturez idealul în slujba căruia sunt chemat a-mi pune de acum înainte întreaga mea ființă.

Două altare se ridică în fața mea, pe care voi avea să țin meru aprins focul slujbei neadormite: cel al bisericii și cel al patriei. După idealul ceresc voi modela viața pământească.

Prin biserică îmi voi sluji mai bine patria, căci biserica este instituția prin care neamul nostru trăiește în vecinicie. Vreau ca Hristos-Domnul să umble pe toate cărările țării și împărăția lui Dumnezeu să învâluie în mantia-i ocrotitoare țara noastră.

Sunt convins că neamul nostru, înzestrat cu spirit latin creator, va aduce o nouă notă estetică în civilizația lumii.

Cred și mărturisesc că evanghelia lui Hristos, altoită pe fondul nostru sufletesc daco-roman, va rodi pe pământul României cea mai sublimă formă a bisericii creștine. La acest

crez mă îndreptățește nu numai faptul că neamul nostru a ieșit din vârtejul istoriei cu un suflet frământat numai din bunătate și blândete, la care se adaogă împrejurarea norocoasă că pe pământul țării noastre se află împrăștiate cele mai numeroase vestigii ale gloriei Bizanțului, ca tot atâtea izvoare pentru renaștere religioasă ci mai ales legea firii, în temeiul căreia enorma forță de mucenicie și creștinească răbdare din trecutul nostru va trebui în mod firesc să se transforme într'o forță creatoare de un sublim spirit creștin, întocmai precum din suferințele martirilor a răsărit puterea creștinismului care a schimbat fața lumii.

Dacă trecutul bisericii noastre e întruchipat în bisericuțele de lemn, viitorul ei îl simbolizează mărețele catedrale ce încep a împânzi tot cuprinsul țării.

Ca ierarh voi lucra pentru realizarea acestui crez și având de călăuză cuvintele sfântului apostol Ioan că „Dumnezeu e iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el” (I. Ioan 4, v. 16), voi răspândi în jurul meu atmosfera dragostei, singura prielnică pentruca sufletele să-și desfășoare aripele și să topească gheața inimelor.

Mulțumesc onoratului congres pentru încrederea ce mi-o dă prin votul de azi.

Mă leg în fața lui Dumnezeu de a sluji cu credință Regele pe care în copilăria mea din robie l-am visat și l-am cântat printre lacrimi, ca suprem simbol al mântuirii naționale.

Voi apăra de pe tronul meu arhieresc drepturile sfinte ale fiecărui petec de pământ din trupul țării, și precum mărturisesc vecinicia lui Dumnezeu așa voi propovădui vecinicia țării mele în actualele hotare.

Închin tot ce poate fi bun în ființa mea, și mai presus de clipa trecătoare, bisericii mele strămoșești, al cărei crez, călit în suferințe vrednice de Pilda Marelui Purtător de Cruce, vibrează mai presus de toate în sufletul meu.

Nu voi uita acest sfânt legământ niciodată și în mărturisirea lui neștirbită voi afla ținta vieții mele.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

Fiii mei, să nu iubim cu cuvântul, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul. (I. Ioan 3, 18.)

*

Tot cel ce calcă porunca, și nu rămâne întru învățătura lui Hristos, nu are pe Dumnezeu. Iar cel ce rămâne în învățătura lui Hristos, acela și pe Tatăl și pe Fiul are. (II Ioan 9)

Creștinismul ca forță socială.

(Continuare)

5. *Argumentul embriologic.* În fazele de dezvoltare omul seamănă cu embrionul tuturor animalelor, afirmând Haeckel aici că ontogeneza recapitulează filogeneza, adică dezvoltarea omului în embrion e o recapitulare a dezvoltării speciei omenestii din alte specii inferioare și că omul ar fi trecut prin toate acele specii de animale. Dânsul chiar a făcut anumite tabele, folosind și anumite fotografii. Mai târziu s'a constatat că el a recurs și la falsificări, căci a folosit pentru patru ilustrațiuni, unul și același clișeu. Dacă embrionul cânelui e asemănător cu cel al maimuței, de ce din unul se dezvoltă câne și din celălalt maimuță? Că ontogeneza ar fi o recapitulare a filogenezei nu-i mai puțin adevărat, deoarece atât embrionul omului cât și cel al celorlalte animale, se dezvoltă dintr'o singură celulă și ele se diferențiază tot mai mult în dezvoltarea lor. La fiecare animal diferențierea celulelor merge până acolo, până unde toate proprietățile animalului respectiv sunt pe deplin dezvoltate. Structura fundamentală a corpului e la toate animalele aceeași, numai prin formele deosebite ale acestei structuri se deosebesc animalele. Dacă structura fundamentală e aceeași, e natural că și embrioanele diferitelor specii de animale să semene între olaltă.

6. *Argumentul psihologic.* „Între viața psihică a animalului și cea a omului există o astfel de analogie încât deosebirea e numai graduală și nu esențială“. Da, există o astfel de analogie, așa bunăoară sunt instinctele comune. Dar omul mai are pe lângă acestea graiul, mijlocul cel mai important de a-și manifesta în extern stările sale psihice. Viața sufletească a lui se petrece după anumite reguli. El e o ființă rațională; animalele nu pot forma concepții abstracte, nici judecăți, nici concluziuni. Dacă ni-se pare uneori că animalele judecă înaintea unei acțiuni și fac concluzii din oarecari judecăți, aceea e numai antropomorfism. Instinctul e la ele ceea ce e rațiunea la noi. El e centrul întregii psihologii animalice. Conservarea proprie și conservarea speciei e ținta tuturor acțiunilor instinctuale. Albinele, furnicele zidesc, paserile călătoresc, fără a fi învățate de cineva, tot așa au fost și acum 4000 de ani. Ele nu fac progrese. Omul are dispoziții etice, are limbă. Animalele nu pot vorbi nu pentru că le lipsesc condițiile fiziologice recerute (dovadă papagalul) ci pentru că n'au ce exprima, n'au idei, n'au noțiuni. Limba animalului constă numai din sunete nearticulate, cari

exprimă numai sentimente și năzuiați instinctuale momentane.

Cam astea ar fi și toate aceste lucruri ne sunt prea cunoscute tuturor, căci ne sunt încă proaspete în memoriile noastre, învățate fiind de toți în școlile secundare și discutate în atâtea rânduri de unii în viața universitară mai academică, iar de alții mai batjocuritor, la orice ocazie unde se afla câte un umil serv în haină neagră sau cu barbă, gârbovit de ani sau după dânsii rustificat de mediu și de doctrina în serviciul căreia se află. Au fost și au trecut, și altele le vor lua locul pentru a evidenția și ele la rândul lor tot mai mult neperfectiunea și slăbiciunea rațiunii noastre. Abandonându-le și deschizând cu pietate și plini de încredere Cartea sfântă, am descoperi și am desprinde din ea înțelesul divin și realizările pământești, ideea de dreptate ca reflex al acelei justiții impenente pe care rațiunea umană n'a putut-o concepe în toată puritatea ei și nici n'a înfăptuit-o cel puțin în măsura în care s'a ridicat la idealitatea ei. Creștinismul care a revoluționat lumea, acest imponderabil fond sufletească, prin idealismul său și spiritualismul său, prin porunca iubirii, a egalității și a fraternității întregului neam omenesc, s'a revărsat ca un mare elan de viață morală peste întreaga faptură umană, la rândul său și peste activitatea ei, sdruncinând din temelie vechile organizații sociale. El e marele liman unde sufletele biciuite de furtună ancorează în certidunea metafizică a credinței. De sigur sunt latruri și obscure în ideea de Divinitate, cum sunt fără îndoială eternitatea și infinitul, despre cari noi putem avea numai o vagă idee, fără a o putea cuprinde în cadrele priceperii noastre; pe de altă parte însă sunt și latruri foarte clare, anume corelația care trebuie să existe între ideea de Dumnezeu și principiile de justiție, de morală și de pace.

Dacă spiritele de rând nu pot pricepe pe spiritele geniale pentru că întrec limitele puterilor lor de pricepere, atunci cu atât mai puțin va cunoaște spiritul omenesc mărginit pe spiritul nemărginit al lui Dumnezeu. Noțiunea „Dumnezeu“ e o noțiune metafizică, totodată este obiectul cel mai suprem din această întreagă știință. Această idee, putem spune e cea mai înaltă și cea mai măreață, la care ajungând omul, ajunge nu numai la culmea gândirii ci și a demnității sale proprii, a demnității umane, față de celelalte creaturi inferioare, cari nu și pot face o idee despre divinitate.

(Urmează)

Fluxul și refluxul lacului Caspic

confirmă adevărul biblic.

Mintea omenească, — cu filosofia ei — prin oamenii geniali ai timpurilor, a căutat să cunoască teoria legii fundamentale și eterne, despre creațiunea lumii.

Toate încercările însă au rămas zadarnice, pentrucă toți cari au căutat să de o explicație despre crearea lumii, — pe bază de teorii — fără acțiunea dumnezeiască creatoare, cu tot geniul lor, în teorii s'au pierdut.

Să amintim unele teorii, ale unor spirite geniale, ca *Platon*. Acesta, se știe, a identificat ideea bunului cu Dumnezeu. Și Dumnezeu este, care a întocmit lumea, pe legi vecinice și nemutabile.

Aristoteles. Acesta în teoriile sale, recunoaște că Dumnezeu este cauza realității, și de natură eternă.

Descartes René. Acesta spune, că ce să cugetă clar, aceea există cu adevărat. A lui este axioma: „Cogito, ergo sum“.

Leibnitz. Acesta admite o forță creatoare, pe Dumnezeu, (monadă perfectă acumulătoare) și se apropie mult de teoriile lui *Platon*.

Spencer Herbert. Acesta consideră fenomenele lumii, ca pe unele, ce își au cauza în cel absolut, prin urmare în Dumnezeu.

În treacăt să mai amintim și de principiile, despre crearea lumii, ale marelui moralist, *Spinoza*. Acesta, ca să aibe o platformă, un punct de mănecare pentru teoriile sale, a avut principiul, că: „Dumnezeu este cauza immanentă a lumii“.

Amintind numai aceste cugetări, de minte omenească, despre creațiunea lumii (cosmogonie), nici pe departe nu exprimă atât de simplu și clar creațiunea ca cel dintâi și mai vechi istoric al lumii, *Moise*.

Istorisirea lui *Moise*, despre crearea lumii, este o expunere, ce s'ar putea numi analitică, fiindcă relatează despre crearea lumii întregi și chiar în mod parțial.

Istorisirea lui *Moise* despre crearea lumii, are în vedere acțiunea dumnezească; istorisirea lui este în concordanță și cu principiile științei moderne.

Și dacă istorisirea lui *Moise* este mai presus decât cugetarea savanților de pe vremuri, drept aceea nici nu s'ar putea atribui unei minți omenești, ci mai îndată ar putea fi considerată ca o descoperire dumnezeiască prin viziune. Nici o tradiție, oricât de vie și puternică, nu poate fi luată în combinație.

Istorisirea lui *Moise* începe prin cuvintele biblice: „La început Dumnezeu, a creat cerul și pământul“ (Fac. 1, 1).

Crearea universului „cosmic“ și „teluric“. Nu în sens absolut ci relativ. Aceasta reese din istorisirea creațiunii expusă în modul ei cronologic; pentrucă luminătorii cerești (aștri) se istorisesc de ziua patra. Știința fizicilor confirmă aceasta, când constată lumina cu totul independentă de aștrii.

Dar să nu mergem, prea departe. Sunt atâtea și atâtea stări de lucruri ce ne înconjoară și le vedem, dar nu le putem aplica. Unde să mai punem apoi cele istorisite de *Moise*, despre crearea omului, ca cea din urmă creatură, primind suflarea dumnezeiască, doveeind ființa personală. Omul nu poate ști antecedentele creațiunii, dar una vede și poate ști că „Slava lui Dumnezeu o spun ceriurile“ (Ps. 19, 1).

Antecedentele creațiunii omului, le vedem așezate de creator (de Dumnezeu) pe legi vecinice și tot acelaș bun Dumnezeu, cu a Lui grijă le conduce.

Dumnezeu creatorul „n'a cruțat pe îngeri“ II Pet. 2, 4 — a pedepsit păcatul, Fac. c. 3 sq., dar prin a Lui bunătate, deodată cu pedepsirea s'a vestit și mântuirea prin întruparea dumnezească. Fac. 3, 15. Act. 13, 32. Toate acestea le istorisește *Moise* ca tocmitri ale creatorului Dumnezeu, cum din Adam, Set, Sim, Avraam, Isac și Iacob care a format poporul cel ales și ferit de Dumnezeu în toate primejdiile. Ferit de primejdie în pribegie la Laban, Fac. 31, 38, sq; la uciderea celor din Sichen, Fac. 34; în rușinea incestului lui Ruvim, Fac. 42, 37, 38; Jalea după Iosif, Fac. 37, 34, sq.; ca apoi să fie învrednicit de bucuria revederii lui și așezarea în țara lui Ham (Ps. 105, 23) în Egipt, ținutul Goșen. De unde sub conducerea izrailteanului *Moise*, fiul Iohabedei și Amram, după o petrecere de 430 ani, din îndemn dumnezeesc, poporul izrailtean (ca la 600.000 numai bărbați) în văzul întregului Egipt, s'a sculat pornind spre pământul făgăduinței (Num. 33, 3).

În drum spre Canaan s'a ajuns la Marea Roșie, dar urmăriți de Egipteni, spre a fi readuși la munca sclăviei, *Moise* în pericol ridicat-a toiagul de drum și brațele spre ape, invocând ajutorul lui Dumnezeu.

Atunci a fost minunea zilei, că fluxul mării scapă pe Izrailteni, iar refluxul perde oștirile egiptene. Este un proces al naturii, descreșterea și creșterea mărilor. Dar minune a fost, cu un astfel de fenomen a avut loc, tocmai atunci, când primejdia era mai mare.

Și dacă fluxul și refluxul apelor este ceva cunoscut, dar cum în mod fenomenal îl istorisește biblia, drept aceea fenomenul neobicinuit din apele mării-Caspice confirmă adevărul apodictic al bibliei: „Domnul cu vânt mare dinspre răsărit — al austrului — a gonit marea“ Ex. 14, 21, sq.

Vasile Paica.

Inaugurarea capelei ort. rom. din comuna Liebling.

Duminecă în 24 Noemvrie 1935, s'a făcut inaugurarea capelei ort. rom. din comuna Liebling într'un cadru sărbătoresc. Capela este adăpostită în mod provizor în sala de învățământ a școlii primare de stat. Ca orice înfăptuire, la începuturile ei, aceasta este simplu aranjată, n'are decât lucrurile absolut necesare săvârșirii jertfei nesângeroase. O masă modestă, cu sf. antemis și sf. evanghelie pe ea, trei steșnice cu lumini, o cruce, sf. potir și sf. disc, un prapore vechi și două icoane, o modestă cădelniță și un analog. Aceasta-i toată averea modestei capele inaugurată Duminecă în 24 Nov. a. c. Cu această zestre puținii dar harnicii ortodoxi ai Lieblingului, au pornit să destelenească ogorul sufletesc al ortodoxilor români din această comună bogată nemțească, în care românii au rol foarte neînsemnat. Și dacă în cele materiale, românii n'au ce face, trebuie să fie inferiori în această comună minoritarilor, în cele sufletești, în această țară, românească și ortodoxă, acest lucru nu-i admisibil. Fiecare creștin ortodox, trebuie să aibe un locaș de închinare cât de modest, în care să se roage „pentru înmulțirea roadelor pământului“ muncit cu atâta amar, „pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu biserici, pentru oamenii cu pace și pentru pacea a toată lumea“. Poporul român, este un popor de buni creștini ortoxi, păstrător de frumoase tradiții creștine, care înțelege să se înglobeze în ritmul vremii în care trăește. Acest lucru l-au înțeles foarte bine notarul comunei Liebling d-l Ioan Cimponeanu, fiu de preot ortodox și perceptorul Constantinescu cari, alături de alți oameni de bine, au crezut că în comună lor, românii ortodoxi au nevoie de hrană sufletească. Și au realizat pentru început lucruri frumoase. În acea capelă modestă, este concretizat dorul de viață religioasă și de manifestare al ortodoxilor din Liebling. Acolo este sufletul lor. Un bătrân și adânc venerat ierarh al Bisericii noastre spune odată studenților în teologie următoarele:

„În vremurile vechi de asuprire a bisericii noastre, erau biserici de lemn cu potire de lemn, preoții și credincioșii cari se împărțeau din ele, aveau suflete de aur, cu ajutorul cărora țineau trează și curată conștiința religioasă a românilor“. Aceste cuvinte mi-au venit în minte când am văzut lipsurile capelei ort. rom. din Liebling, lipsuri inerente oricărui început. Astfel de suflet trebuie că au pus acești conducători, când au luptat cu atâtea neajunsuri și amenințări din partea fraților noștri din cealaltă strană, până au ajuns la acest început modest dar promițător. Se cetea pe fețele credincioșilor acea bucurie duhovnicească, văzându-se adunați în casa Domnului, cerșind „milă și iertare de păcate, cele bune de tolos sufletelor și trupurilor“.

Sfânta liturgie a fost celebrată de preoții Gheorghe Clecan din Stamora-română Liviu Surlașiu și Ioan Craia din Jebel. Răspunsurile le-a dat corul din Stamora de sub conducerea inv. Traian Alasu. A asistat la sf. liturgie pe lângă credincioșii noștri din Liebling, și învățătorii, membrii ai cercului cultural Jebel, cari țineau tocmai în acea zi ședință în Liebling. O coincidență fericită, care a înălțat și mai mult sufletește asistența. Deasemenea au luat parte și premilitarii în frunte cu harnicul lor comandant, inv. Micșa din Berini, un bun fiu al bisericii noastre, care s'a angajat să facă pe cantorul alături de premilitarii săi. La priceasnă preotul Gheorghe Clecan a vorbit credincioșilor despre răutatea păcatului și urmările lui pentru suflet.

După sf. liturgie, tinerii premilitari au defilat în lața asistenței, înălțând fastul sărbătoarei ortodoxilor din Liebling, căci sărbătoare în adevăratul înțeles al cuvântului a fost acea zi. S'au înmulțit locașurile de închinare a Domnului cu încă unul, unde se pot aduna „doi sau trei în numele Domnului“, asigurați fiind, că acolo este și El în mijlocul lor.

Cu aceste gânduri și cu această rugăciune — de a sălășlui Duhul Domnului în millocul turmei cuvântătoare din Liebling — s'a făcut inaugurarea serviciilor divine în acea comună, cerșind binecuvântarea lui Dumnezeu asupra începutului acestor slujbe sfinte.

După terminarea sfintei liturgii, s'a expediat o telegramă omagială Prea Sfinției Sale, episcopului Vasile al Caransebeșului.

Iată un început modest, dar frumos, pe care-l dorim din toată inima să fie durabil și perseverent, spre mângăierea sufletească a credincioșilor de acolo și spre lauda Aceluia, care toate le conduce cu voia Sa cea dumnezeiască.

Note rezumative

din conferința d-lui Aug. Muntean.

La 1 Decembrie 1918 Românii de dincoaci de Carpați au proclamat la Alba Iulia unirea Banatului, Ardealului și Crișanei cu vechiul regat Român. Vorbind de măreția libertății, după robia de o mie de ani, conferențiarul face elogiul tuturor factorilor cari au contribuit atât la unirea acestor provincii cât și la unirea națională a Românilor. Apoi arată, că pe lângă manifestația bucuriei de libertate, Liga Antirevizionistă Română și-a asumat de astădată patronajul serbării pentru a protesta în fața lumii civilizate contra propagandei maghiare prin care se cere revizuirea hotarelor consfințite prin tratatul dela Trianon și prin jertfa celor 800 mii eroi căzuți în războiul mondial.

În continuare respinge pe rând susținerile revizionistilor maghiari, documentând dreptul Românilor pe pământul Transilvaniei cu date istorice despre originea și continuitatea Românilor din Dacia Traiană. Arată cum s'au așezat Ungurii din Ardeal pe la anul 898 și cum s'au constituit în uzurpatorii Românilor. Apoi face revizionistilor Unguri un aspru și foarte documentat rechizitoriu cu privire la robia, iobăgia, asupririle și prigonirile de desnaționalizare a Românilor din Transilvania, prin mijloace barbare și șovinite, cari au dus la răscoale, revoluții și lupte politice, în decursul cărora Românii au rezistat mai mult prin forța lor sufletească, menținută prin jertfele ce le-a adus biserica ortodox română pe altarul ideii de libertate.

Analizând apoi unirea din punct de vedere de drept, arată cu date istorice că ungerii cu toate intențiile lor de desființare ca neam a Românilor de dincoaci de Carpați, nu numai că nu au reușit în aceasta, dar nici când nu s'au putut face stăpâni pe pământul Transilvaniei. Chiar și pactul dualismului care nu era decât un privilegiu acordat Ungariei de Austrieci la 1867, dovedește că Transilvania nu a făcut parte nici când din Ungaria, ci a rămas de pe timpul turcilor dela 1699, ca și Ungaria însăși dela 1686, numai în legătură cu imperiul Habsburgic, care pe baza principiului de autodeterminare a popoarelor a trebuit să se prăbușească, aplicându-se pentru Transilvania principiul naționalității române.

Trecând la aventura revizionistilor unguri, arată prin ce acte josnice și minciuni cerșesc mila acelor cari n'au cunoscut nici odată istoria adevărată a Românilor, precum și a acelor cari se conduc după aceeaș politică de expansiune ca și Ungurii. Spune apoi că revizionistii unguri în disperarea lor au recurs la toate mijloacele senzaționale pentru a turbura pacea lumii și tot numai prin minciună au ajuns și la protecția Papei.

În continuare oratorul subliniază faptul că revizionistii unguri se folosesc în propaganda lor de statisticele din trecut falsificate cu privire la numărul Românilor, cari totdeauna au fost în majoritate zdrobitoare chiar și după cifrele lor falsificate, ceea ce se vede mai bine acum când numărul Ungurilor de abia mai reprezintă circa 2% față de numărul Românilor din Transilvania.

Ca încheiere d-sa face un călduros apel la sentimentul patriotic al asistenței pentru a lua parte la combaterea revizionismului; invită pe unguri în interesul lor să trăiască în bună vecinătate cu

Românii și să nu se amestece în treburile interne ale Transilvaniei. Oratorul amintește, că minoritarii din Transilvania se bucură de drepturi egale cu Români și beneficiază de favoruri mai multe decât Români, și deci Ungaria să nu speculeze orice ocazie pentru a alarma lumea. Ungurii — spune d-sa — uită că tocmai ei au fost aceia cari au subjugat pe Români fără ca istoria să le fi dat dreptate vre-odată ci numai folosindu-se de slăbiciunea, ignoranța și interesele altora, ca și în propaganda lor de revizuire.

Oratorul încheie apoi spunând: „După ce cunoaștem prin ce mijloace se răspândește otrava revizionismului maghiar, să ne întoarcem la serbarea Unirii noastre și să zicem dușmanilor noștri, că precum strămoșii și părinții noștri au plâns în trecut durerea lor prin doină, așa ne vom veseli noi acum și totdeauna prin armonia cântului, care ne-a adunat într'un cuget și o simțire sub steagul înscris cu virtuțile ce fierb în sufletul nostru, pentru apărarea și păstrarea moștenirii strămoșești“.

... „Cu acest gând trimitem din această adunare sănătate M. S. Regelui Carol II, voie bună glorioasei noastre armate... Trăiască Banatul și Ardealul unite pe vecie la România-mare“.

ȘTIRI

Refacerea fondurilor bisericesti și culturale.

Atât „Ministerul Finanțelor“ cât și „Banca Națională a României“ ni-au cerut date în vederea măsurilor ce urmează a fi luate pentru refacerea fondurilor bisericesti și culturale, depuse la diferite institute de credit. În scopul culegerii urgente a acestor date s'a trimis oficiilor protopresbiterale și parohiale circulara Nr. 7249 E/1935 împreună cu un tablou, cuprinzând înviațiunile necesare. Dacă vre-un oficiu parohial n'ar fi primit aceste tipărituri, să le ceară imediat dela Consiliul eparhial și să satisfacă fără amânare celor ce se cer cu circulara trimisă.

Licențiat distins. Tânărul Victor Vlăduceanu, absolvent al Academiei noastre teologice, și-a susținut de curând teza de licență la Facultatea de teologie ortodoxă a Universității din Cernăuți. A fost declarat licențiat cu distins, făcându-ne cinste!

Conferințe. Duminecă în 8 Decembrie a conferențiat în cadrul „Căminului Cultural“ consilierul eparh. Nicolae Cornean despre „Episcopul Ioan Popasu“. S'a insistat asupra legăturilor marelui episcop cu orașul Caransebeș și locuitorii acestui oraș.

În ciclul de conferințe organizate de „Asociația profesorilor secundari“ profesorul Romulus Ciric a vorbit despre „oamenii de știință în fața religiei“. O conferință deosebit de interesantă, încadrată ca și precedentă într'un program de declamări și coruri conduse de inimosul profesor Dimitrie Cusma. Într'unul din numeții viitori ai foii vom publica această conferință.

Corul școlii normale din Caransebeș, condus de profesorul C. Sevicu a dat răspunsurile duminică la sfânta liturgie. Lumea credincioșilor a simțit multă bucurie auzind un cor al preparandiștilor din școala lui Ioan Popasu, statificată de oamenii priplii.

† **Preotul Constantin Doboșan.** Blandul preot din Banloc a răposat săptămâna trecută în vârstă de 60 ani ai vieții și 30 de păstorie cinstită.

Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii Săi!

† **Preotul Vasile Usonescu** din Domașnea după lungi și amare suferințe, Dumnezeu l-a iertat, chemându-l în lumea cea fără durere. A murit în vârstă de 59 ani.

Odihnească în pace!

† **Aurel Crainicescu** directorul băncii 'Albina' din Logoj după lungi și grele suferințe a trecut la vecinicie miercuri în 11 Decembrie a. c. Familia, funcționarii băncii și toți cei cari au cunoscut pe acest om cumsecade deplâng moartea lui.

Dumnezeu să-i facă parte de odihna cerească!

† **George Dumitru**, economul Consiliului nostru eparhial, care amintește de vremurile episcopului Nicolae Popea, cu care împreună a venit la noi, s'a mutat în patria cerească unde zace de mult iubitul său patron. Cât a servit consistorul, a fost cu credință față de superiori și plin de ascultare, de acea moartea lui ne-a impresionat trist.

Il deplângem pe „badea George” al nostru și-i zicem: Dumnezeu să-l ierte!

S'a tipărit și va apare zilele acestea a III-a ediție, revăzută și întregită, din „Octoihul bogat” compus de inv. pens. George Cătană.

Noua ediție cuprinde în 391 pagini rânduiala tuturor slujbelor de peste an inclusiv cea a Învierii. Apoi rânduiala eununii, a înmormântării, sfințirea apei, chemarea Duhului sfânt etc. etc. Comenzile se fac la *Librăria diecezană, Caransebeș.*

Notă Oficială.

Nr. 7057 E. 1935.

Către Prea Onoratele Oficii protopresbiterale și Onoratele Oficii parohiale din eparhia ortodox română a Caransebeșului.

Congresul Național Bisericesc a aprobat pentru acoperirea „Fondului General Bisericesc” o colectă generală anuală numită „Dinarul Patriarhiei”.

Această colectă se va face în fiecare an în ziua de 14 Septembrie (Înălțarea sfintei Cruci), cu care prilej atât în biserici cât și în afară se vor organiza chete prin cutii, discuri sau liste de înscripție în vederea adunării de ofrande, care să fie puse la dispoziția Patriarhiei Române pentru nevoile de ordin general al Bisericii noastre.

Banii colectați se vor trimite Oficiilor protopresbiterale în fiecare an până la 1 Octombrie, iar acelea le vor înainta Cassei noastre diecezane până la 15 Octombrie a fiecărui an pe lângă un tablou detaliat.

Oficiile parohiale din tractul protopresbi-

teral al Caransebeșului vor depune banii colectați direct la Cassa diecezană.

Caransebeș, din ședința consiliului eparhial, ținută în 4 Decembrie 1935.

Episcopul diecezar:
† Vasile

Aviz.

Aducem la cunoștință, că

profesorul-pictor

Corneliu Gh. Otonoga

Caransebeș, str. Cloșca Nr. 1-3

execută, în condiții bune și cu deplină garanță, tot felul de **picturi bisericești.**

Dăm mai jos un tablou pentru orientarea binecredincioșilor creștini:

Prăznicare (pe tinichea)

Sf. Nicolae, sf. Ștefan, sf. Dimitrie, Cuvioasa Paraschiva, sf. Teodor, sf. Ioan Botezătorul, sf. Andrei, sf. Ilie, sf. Vasile, sf. Toma, Răstignirea, sfântul Gheorghe

25×32 cm. cu 200 Lei
30×40 cm. cu 250 Lei
30×50 cm. cu 280 Lei

Botezul Domnului, Buna Vestire, sf. Petru și Pavel, sfinții Constantin și Elena, Înălțarea sf. Cruci, sf. Gheorghe, sf. Trei Ierarhi

25×32 cm. cu 250 Lei
30×40 cm. cu 280 Lei
30×50 cm. cu 300 Lei

Întrarea în Biserică, Nașterea Domnului, Întâmpinarea Domnului, Schimbarea la Față, Floriile, Înălțarea Domnului, Învierea, Încredințarea lui Toma, Nașterea Maicii Domnului, Adormirea Maicii Domnului, Pogorirea Duhului sfânt

25×32 cm. cu 280 Lei
30×40 cm. cu 300 Lei
30×50 cm. cu 350 Lei

Punerea în Mormânt (pe pânză) numai icoana

50×80 cm. cu 450 Lei
60×100 cm. cu 650 Lei

Icoane pentru steaguri (prapori) pe pânză

cu câte un sfânt
40×60 cm. cu 350 Lei
45×70 cm. cu 380 Lei
50×75 cm. cu 400 Lei
cu câte doi sfinți
40×60 cm. cu 380 Lei
45×70 cm. cu 400 Lei
50×75 cm. cu 450 Lei
dela trei sfinți în sus
40×60 cm. cu 400 Lei
45×70 cm. cu 450 Lei
50×75 cm. cu 500 Lei

Ripizi complet gata dela 700—1000 Lei bucata.

Cruce la ripizi dela 600—1000 Lei bucata.

A se adresa: **Librăriei Diecezane, Caransebeș**

„Frăția Ortodoxă Română“ — Secția eparhială Caransebeș.

Nr. 75/1935.

Către Onoratele oficii parohiale din eparhia Caransebeșului și către Onorații președinți ai cercurilor protopopești.

Casa Națională a județului Bihor din Oradea a hotărât să înalțe un monument neuitatului ctitor al culturii românești din Ardeal și Bănat, care a fost Emanuil Gojdu. E un gând de mișcătoare pietate, la a cărui înfăptuire trebuie să se asocieze toate sufletele ortodoxe și din cuprinsul eparhiei noastre, dar mai presus de toate acei cărturari și familiile lor, cari au avut norocul să se împărtășească din generoasa lui fundațiune în timpul studiilor secundare și universitare.

Deaceea rugăm Onorata preoțime parohială, să cerceteze — după Analele Fundațiunei Gojdu — cari sunt foștii bursieri din cuprinsul epar-

hieii cum și pe cei stabiliți acolo din alte părți, și să-i invite a-și da contribuția lor la ridicarea monumentului, răscumpărându-și pe calea cceasta, măcar în parte bursa lor. În cazul celor decedați, se va face apel la urmașii lor. În acelaș timp vor fi rugați, în mod public, prin cuvântări în sfințele biserici toți bunii ortodoxi de toate categoriile, să vie și ei cu daniile lor, or cât de minime, ca astfel bronzul lui Emanuil Gojdu să răsară, ca o impresionantă faptă națională, din jefelnicia recunoscătoare a bisericii noastre.

Sumele se vor trimite până la 15 Ianuarie 1936 Cassei diecezane din Caransebeș, indicându-se scopul măreț, pentru a cărui înfăptuire avem cu toții datoria să lucrăm cu râvnă creștinească.

Caransebeș la 4 Decemvrie 1935.

Președinte,

Dr Cornel Corneanu.

Secretar,

Petru Toma.

Aducem la cunoștința On. cetitori, că

Calendarul Românului

pe anul visect **1936** dela Hristos

a apărut și se află de vânzare la
Librăria Diecezană Caransebeș.

„CALENDARUL ROMÂNULUI“ apărând în al XLVIII-lea an, aduce și de astă dată pe lângă partea calendaristică, un bogat material literar, șematismul diecezei noastre și consemnarea tuturor târgurilor din Bănat și Transilvania.

Prețul: **16** Lei

